

Història d'un marí

Carlos Navarro Revuelta,
Vicealmirall del Cos d'Enginyers
de l'Armada Espanyola, explica
la seva història.

01/02/2007

Una imatge fixa

M'ho va explicar moltes vegades.
Durant la maniobra de proa un
mariner va estar a punt de caure a
l'aigua i ell es va abalancar
ràpidament per salvar-lo; va poder
subjectar-lo, però amb tan mala
fortuna que va estar a punt de

perdre la cama esquerra, que se li havia quedat capturada entre la cadena i el molinet.

Això va succeir allà l'any 1920. Arran d'aquesta desgràcia, el meu pare va passar a l'escala de terra i el 1934, després d'una breu estada a Ferrol – on vaig néixer jo-, una altra a Avilès i una altra a la Corunya, varem anar a Madrid.

Una desgràcia... Sí; va ser evidentment una desgràcia, encara que al llarg de la meva vida he anat veient que Déu ens mostra el seu amor també a través d'aquests successos que qualifiquem com “desgràcies” i que ens canvien la vida. Per descomptat, la vida del meu pare va canviar per complet, i amb ella, la de tota la família.

Ara jutjo aquell fet d'una altra manera. I més que una desgràcia ho considero com un d'aquests esdeveniments que Déu permet per

al nostre bé. Va ser, per dir-ho d'alguna manera, com una imatge fixa (*congelar la imatge*, es diu ara) de tota la singladura de la seva vida. Quan penso en el meu pare me l'imagino en aquest moment crucial, abalançant-se per salvar el mariner, tenallat de dolor, amb la cama destrossada. Perquè allò no va ser un fet aïllat, sinó una constant de la seva existència. Va morir sent capità de navili el 1974.

Quan un arriba a certa edat pensa molt en els pares, la infantesa, el sentit de la pròpia vida... Jo m'esforço a recordar algunes paraules del meu pare, algun consell, alguna directriu, i m'adono que no me'n va donar pràcticament cap. No era un home de consells, sinó d'exemple personal. Una persona íntegra, amb moltes virtuts humanes. No era massa religiós, però era extraordinàriament bo i honrat, net i noble, d'ànima i de paraula. Quan hi

havia alguna conversa improcedent que pogués fregar la immoralitat, la tallava amb decisió. "-Ja ha sortit *el senyor pur*!", li deien de broma. A mi em va fer molt bé aquestapuresa interior, aquesta coherència profunda de la seva ànima.

I varem marxar cap a Madrid, estava explicant. El 1934 em van portar al Col·legi del Pilar. Anys després vaig comprovar que era un gran col·legi, però al principi no pensava de la mateixa manera. Encara ressonen en les meves orelles les riallades dels meus companys de classe quan un matí, vaig enfil·lar, decidit, la porta de sortida.

-Navarro! On va vostè? –em va preguntar el professor.

-A casa meva! –li vaig contestar, amb tota la rotunditat dels meus sis anys. I vaig remarcar:

-Me'n vaig a casa meva, perquè m'agrada més estar allí que aquí!

Guardo un deute immens cap aquell col·legi, on vaig rebre una magnífica formació acadèmica, humana i cristiana. Vaig aprendre a viure una vida de pietat sincera, tot i que encara “tutelada”. Després diré perquè uso aquesta expressió.

Vaig acabar el batxillerat el 1944 i vaig aconseguir superar, gràcies a Déu, aquell terrorífic *Examen d'Estat* en què diversos catedràtics d'universitat ens examinaven molt seriosos i amb cara de pocs amics des de les altures d'una taula. Allí, sota la tarima, un se sentia com un pigmeu...

L'any següent vaig ingressar a l'Escola Naval. En el tercer curs, any 1948, vaig estar embarcat en l'*Elcano*, fent viatges molt interessants per l'Atlàntic: Canàries, Rio de Janeiro, Cartagena d'Índies, Cap Verd... Vaig sortir alferes de navili l'any 1950 i

em van destinar primer al *Méndez* i després al *Legazpi*, al *Miguel de Cervantes* i al *Martín Alonso Pinzón*.

Ignacio

Aquest període va ser tan intens com feliç. Hi vaig conèixer diverses persones que han tingut una gran influència en la meva vida. Una d'elles va ser Ignacio Martel, un gadità que era el segon comandant d'un altre vaixell. Era un home singular, molt preocupat pels subordinats. Durant segles, la marineria, per descansar en les seves estones lliures, no tenia una altra possibilitat que anar-se'n a passejar per la coberta. I a Ignacio se li va ocórrer crear la Llar del Mariner, un espai on els mariners poguessin estar a gust, xerrar i jugar a cartes. A partir de llavors, en tots els vaixells que es construeixen es dedica un espai per a la Llar.

Ignacio era un bon cristià i gràcies a ell vaig començar a realitzar activitats d'assistència social.

L'acompanyava en les seves visites a persones necessitades del Ferrol, enquadrades en les Conferències de Sant Vicent. Jo tenia molt present l'exemple del meu pare, i m'inclinava a participar en tot el que signifiqués ajudar els altres.

En aquell temps havia donat ja el salt des de la “pietat tutelada” del col·legi cap a una vida d'oració personal, que es podria anomenar una “pietat responsable”. Si no es dóna aquest salt és difícil avançar...

A la capella de l'Escola Naval, que estava sempre oberta, m'acostava quan podia per fer una estona d'oració al costat del Santíssim. Era una capella petita, situada en un lloc preciós, amb una vista esplèndida de la ria de Pontevedra.

Em va anar bé en els anys d'Escola Naval. Gràcies a la bona base acadèmica que havia rebut al col·legi era un dels primers de la promoció i podia ajudar, com és costum a l'Escola, als companys que anaven pitjor.

Un curs de recés en L'Estila

El meu primer contacte amb l'OpusDei va ser el 1950, estant jo embarcat a Ferrol. Vaig assistir, amb altres companys, a un curs de recés a Santiago de Compostel·la, al Col·legi Major l'Estila, que ens va predicar un capellà, Federico Suárez, molt bon sacerdot i gran historiador. Aquell curs de recés ens va impactar especialment.

Assistia amb alguns companys a reunions de formació cristiana. Aquestes converses sobre Déu durant la meua joventut em van fer moltíssim bé, perquè hi vaig aprendre coses que no oblidaré mai.

I temps després em vaig fer cooperador de l'OpusDei, animat per un altre marí, Rafael Caamaño, que posteriorment va ser ordenat sacerdot.

A partir de llavors he procurat cooperar i ajudar a l'OpusDei, perquè conec la feina meravellosa que fa l'Obra amb tot tipus de persones.

Vaig conèixer a la meva dona quan estava destinat a Cadis. Ens varem casar, el 1958. Llavors jo era tinent de navili i vivia a Gènova, on m'havien destinat dos anys abans, perquè obtingués el títol d'enginyeria naval de la Universitat. Així que durant els primers anys de casats varem viure a Itàlia. Durant aquest temps assistia a alguns recessos espirituals a Milà i parlava amb un sacerdot de l'OpusDei, mossèn Luigi.

En acabar els meus estudis a Gènova, ja amb una filla, vaig estar uns anys destinat al Ferrol i Madrid. En aquest

període van néixer els altres quatre fills.

El 1966 em van destinar a Washington com agregat naval adjunt, per col·laborar amb la marina americana en un programa de construcció a Espanya de vaixells de projecte americà. Varem tornar a Espanya el 1970, quan em van nomenar Cap del programa de les Frigates Balears.

I així va anar passant la vida. Els fills van créixer, i vaig ascendir a Contraalmirall el 1982, com a Sotsdirector de Construccions Navals, i a Vicealmirall el 1986. Un any després vaig treballar com a assessor del President de Bazán, i el 1993 vaig passar a la segona reserva. Des de llavors sóc *un jubilat*. **Voluntari en DYA, Desenvolupament i Assistència**

I quan em disposava a exercir com a tal i a gaudir del *merescut descans*,

em crida un amic, Rafael de Ojeda, i em proposa col·laborar en una ONG, DYA, Desenvolupament i Assistència, que presidia José María Sáenz de Tejada, per ajudar persones soles i necessitades que es troben a casa seva, i a malalts als Hospitals.

“I ara què faig?” –em vaig preguntar. I vaig concloure: “Sempre que m’han proposat ajudar els altres he dit que sí. Amb més raó he de fer-ho ara, que tinc mes temps”. I em vaig apuntar a un curset de preparació d’aquesta ONG, en la que participen alguns membres i cooperadors de l’Opus Dei. Els del curset van començar dient-nos que els voluntaris rebríem més que no pas podíem donar... En escoltar aquestes paraules vaig pensar per dins meu que era la frase típica de començaments de curset; que se li diu al novell *per vendre-li la burra*.

Després vaig descobrir que estava equivocat: és veritat, els malalts et donen molt més a tu del que tu els puguis aportar a ells. Fa deu anys que atenc els malalts a l'Hospital Clínic i estic totalment *enganxat*, *superenganxat*, com dirien els meus néts. A l'Hospital portes una bata blanca, amb un braçalet on posa: *voluntari*, i vas conversant amb els malalts i ajudant-los en el que pots, especialment als que estan sols i no tenen a ningú que els visiti. Sovint n'hi ha prou d'escoltar-los.

Recordo que durant una temporada acompanyava a donar passeigs pel corredor, a una senyora gran que estava molt sola. Un dia, en entrar a l'habitació, la vaig trobar guardant les seves coses en una bossa perquè li havien donat l'alta. Varem intercanviar algunes frases de comiat. En acabar es va posar seriosa, em va mirar i em va dir: “I

que vostè continuï repartint afecte”.
Confesso que em vaig emocionar.

És veritat: els malalts et donen molt més a tu que tu a ells. És el que em va comentar, abans de deixar la seva habitació, un malalt que tocava el clarinet en la Banda Municipal de Madrid.

-Vostès, els voluntaris, no saben el bé que ens fan, però nosaltres aquí –em va dir, portant-se la mà al cor- ho sabem molt bé.

Els malalts són molt agraïts. Un dia em va cridar una assistent social perquè ajudés a menjar a una senyora amb un tumor cerebral. Durant l'àpat em va fer un gest, intentant parlar.

-Vol que li talli la carn en trossets més petits? –li vaig preguntar.

Movia el cap dient que no, alhora que intentava articular una paraula. Jo no aconseguia entendre-la.

-Què vol vostè? Aigua? Pa?

Ella continuava movent el cap fins que, al cap d'un estona, fent un gran esforç amb la boca, va aconseguir articular aquestes dues paraules:

-Moltes gràcies

Els meus néts

I a això és al que em dedico ara, a més de l'atenció, junt amb la meva dona, dels meus fills i néts. Els fills treballen tots molt, tenen poc de temps lliure i, ben sovint, necessiten ajuda. I és que, com deia un amic meu: “Quan neix un fill, et puja a les espatlles i ja no baixa”.

Tinc nou néts, la major part encara petits, i procuro ajudar-los en el que puc; no té massa mèrit per a un avi,

perquè es gaudeix moltíssim amb ells. Procuro portar-los al col·legi, com havia fet amb els meus fills, col·laborant amb la meva dona. Penso que aquesta és la missió dels avis: ajudar els fills a criar els néts, tenint sempre present que no ens correspon a nosaltres educar-los, sinó als seus pares. Però hem de donar-los bon exemple.

Fa poc vaig sentir dir a un avi: *“doncs si els meus fills es creuen que jo faré de taxista dels néts, van llestos!”*.

Segueixo donant-li voltes a la frase i no l'entenc. A mi em sembla que en aquesta vida estem per ajudar els altres, fent de taxista o del que sigui. I més si són els teus néts!

Un estiu vaig veure des del jardí de casa meva un noi a qui no li arrencava la moto. Vaig sortir i varem estar provant, una vegada i una altra, fins que va arrencar. En acabar, una néta meva em va

preguntar: “Avi: i tu coneixies aquest noi? En contestar-li que no, va exclamar: “És que tu ajudes a tot el món!”.

Clar que aquestes coses només s'entenen bé des d'una visió transcendent de la vida. Per això, quan em va correspondre dir unes paraules en els actes de les Noces d'Or del nostre ingrés a l'Escola Naval Militar de Marín, els vaig parlar als alumnes i companys de promoció de les meves vivències en els anys allí transcorreguts, i entre d'altres coses, de les estones que havia passat resant a la capella. No sé si va ser adequat per a un acte d'aquest tipus, però em va semblar important explicar-los la meua experiència, perquè a mi, aquestes estones personals d'oració durant la meua joventut m'han deixat una empremta indeleble.

En aquesta edat de la vida, si mires endarrere te n'adones que l'existència és un continu encreuament de *sís* i *nos*, en el que has de decidir constantment: “me'n vaig o em quedo?”. Davant les dificultats tendim a reaccionar com jo, quan volia marxar del col·legi, de petit...

Li dono gràcies a Déu perquè m'ha anat posant persones al meu costat que m'han proposat fer el bé i m'han ajudat a fer-ho: els meus pares, Ignacio Martel, els meus amics de *l'Opus Dei*... I sobretot la meva dona, d'una fe clara i ferma que m'ha servit d'exemple i impuls.

Evidentment, les meves respostes han estat sempre decisions lliures. Jo hauria pogut dir que no i potser ara em trobaria sense que ningú em donés un cop de mà, perquè s'acostuma a recollir el que sembres...

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://](https://opusdei.org/ca/article/historia-dun-mari/)
opusdei.org/ca/article/historia-dun-
mari/ (21/03/2026)